

Betreft: de nieuwe bossenstrategie

Amsterdam, 17 september 2019

Geachte minister Schouten, beste Carola,

De afgelopen jaren is er in Nederland meer bos verdwenen dan bijgekomen. De burger komt hiertegen in opstand, en aan u de belangrijke taak om een nieuwe bossenstrategie neer te zetten die recht doet aan de actualiteit van de dag: een klimaatcrisis, biodiversiteitscrisis en stikstofcrisis.

Urgenda presenteert u graag haar ideeën en een uitgestoken hand om te helpen aan de slag te gaan. In juni presenteerden wij ons 40puntenplan, het plan waarmee 700 organisaties het kabinet de hand reiken om gezamenlijk 25% CO₂ uitstoot te reduceren voor eind van 2020. Maatregel 7 van dit plan gaat over het duurzamer beheren van bestaande bossen waarmee 0,2 Mton bespaard kan worden. 63 Organisaties vragen u gezamenlijk om bij het beheer van bestaande bossen de bosbodem te beschermen, kaalvlaktes te minimaliseren en biomassa in het bos te laten, op stamhout na dat duurzaam wordt gebruikt.

Daarnaast presenteerde Urgenda maatregel 35 waarin wij pleiten voor een flinke toename van het bosareaal, vooral langs (snel)wegen. We denken dat de rol en de middelen die Staatsbosbeheer (en andere terreinbeheerders) krijgen toebedeeld van essentieel belang zijn.

Het behoud van onze bossen is van cruciaal belang in de strijd tegen klimaatverandering, en uitbreiding van onze bossen is noodzakelijk om biodiversiteit te herstellen. Staatsbosbeheer heeft hier een erg belangrijke maatschappelijke taak. Daarnaast heeft Staatsbosbeheer ook een taak in natuurbeleving, recreatie en natuureducatie en levert Staatsbosbeheer een deel van ons hout, een duurzame grondstof. Dit zijn allemaal belangrijke functies die tijd, kennis en geld kosten en die wij als maatschappij belangrijk vinden en waarvoor Staatsbosbeheer de benodigde middelen moet krijgen vanuit de maatschappij.

Stichting Urgenda

New Energy Docks
Distelweg 451
1031 HD Amsterdam

info@urgenda.nl
www.urgenda.nl
T 020 33 00 566

 @urgenda
KvK 24429002
Triodosbank NL69 TRIO 0784 9175 58

Op dit moment worstelt Staatsbosbeheer, en wellicht u ook, met de vraag of zij een rol moet spelen in de energietransitie. Staatsbosbeheer heeft wat Urgenda betreft een erg belangrijke rol in de transitie naar een duurzame energieneutrale samenleving, maar níet door het leveren van energie in de vorm van biomassa voor kolencentrales en biovergisters. Maar juist door het beheren, bewaken en vergroten van de hoeveelheid opgeslagen koolstof in bossen, bomen, planten, bodem en in hout. Het leveren van biomassa voor energiedoeleinden staat haaks op andere taken want het verbranden van biomassa draagt niet bij aan klimaatoplossingen, enkel aan het probleem. We hebben biomassa ook niet nodig: we kunnen de energietransitie volbrengen met schone energie uit zon, water, wind en diepe geothermie (zie Urgenda visie voor 2030).

Ook heeft Staatsbosbeheer een belangrijke taak om te zorgen dat de vele gronden die zij verpacht duurzamer beheerd worden en een functie gaan vervullen in de opslag van CO₂, door beter beheer van de bodem en door vormen van landbouw die CO₂ opslaan, in plaats van uitstoten. Denk aan agroforestry en natuurinclusieve landbouw. U zet hier samen met Staatsbosbeheer al belangrijke stappen in.

Daarnaast zou Staatsbosbeheer een rol kunnen spelen in nieuwe natuurgebieden waar windmolen en bos samengaan. Let wel, nieuwe natuurgebieden, want de bestaande natuurgebieden dienen te worden beschermd tegen projectontwikkelaars die op zoek zijn naar locaties voor zonnevelden en windparken.

Samengevat willen wij u vragen om in de bossenstrategie Staatsbosbeheer twee taken te prioriteren en hen daarvoor ruim budget te geven: het beschermen én uitbreiden van het bosareaal om zo maximaal de opgeslagen koolstofvoorraad te beschermen en biodiversiteit te laten floreren.

Uit maatregel 7, namens 63 natuurorganisaties:

- Stop de kaalkap van bos voor verjonging of houtoogst in gemengd bos: door dit soort kaalkap komen grote hoeveelheden CO₂ vrij die pas na 30 tot 40 jaar weer in nieuw bos zijn vastgelegd.
- Bescherm de bosbodem. Het kappen om vervolgens de grond te bewerken en opnieuw te beplanten, verstoort de bodem teveel met veel CO₂ verlies tot gevolg.
- Houd voor de vruchtbaarheid van de bodem zo veel mogelijk biomassa in het bos (op zijn minst de dunne bomen, en tak- en tophout), met uitzondering van ecologisch verantwoorde afvoer van stamhout voor duurzaam gebruik.

Stichting Urgenda

New Energy Docks
Distelweg 451
1031 HD Amsterdam

info@urgenda.nl
www.urgenda.nl
T 020 33 00 566

 @urgenda
KvK 24429002
Triodosbank NL69 TRIO 0784 9175 58

- Verbied de kap van bomen voor energiedoeleinden. Per kilowattuur geeft hout meer uitstoot van CO₂ dan steenkool.

Uit maatregel 35: meer bomen, bos en beter bermbeheer.

- Breidt het areaal bos uit. CE Delft deed al een voorstudie waar 100.000 hectare zou kunnen komen: veel potentie zit er in bos langs snelwegen en rondom rustplaatsen langs de snelwegen. Prachtplekken voor het kabinet om de turbo erop te zetten en in plantseizoen 2019/2020 20% van het bosplan te realiseren en daarnaast veel fijnstof, en stikstof van auto's af te vangen.

Verder sluit Urgenda zich aan bij de Verklaring van Groeneveld en licht daar enkele punten uit:

- Stop de SDE op energie uit biomassa
- Heroverweeg kapplannen in het kader van Natura2000, overweeg de plannen opnieuw met behoud van biodiversiteit en klimaat als hoogste meewegende belangen. Nieuwe natuur maken op plekken waar de influx van stikstof te groot is, is niet zinvol.
- Investeer in bodemherstel van bossen om de stikstof-depositie terug te dringen en de waterhuishouding te herstellen.

Met de nieuwe bossenstrategie heeft u de kans om een integrale oplossing te bieden voor vele problemen: stikstofoverschot, klimaatverandering, Europees record astma bij kinderen en de biodiversiteitscrisis. Bovendien zijn er twee rechterlijke uitspraken die het kabinet helpen om het roer om te gooien: de PAS uitspraak en de Klimaatzaak. Veel oplossingen dienen beide doelen: minder stikstof en minder broeikasgassen. Nu is het moment.

Ruim 700 organisaties willen helpen met het uitvoeren van het vonnis van de klimaatzaak, en daarmee gelijk een kickstart geven voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Met vriendelijke groet,

Marjan Minnesma
Directeur Urgenda

Stichting Urgenda

New Energy Docks
Distelweg 451
1031 HD Amsterdam

info@urgenda.nl
www.urgenda.nl
T 020 33 00 566

 @urgenda
KvK 24429002
Triodosbank NL69 TRIO 0784 9175 58